

Homokkőkeresztek Horvátkúton

Magyarországon ma is sok száz homokkőből vagy műkőből készített szakrális emlékhely található. Ezek legtöbbje a keresztre feszített Krisztust, kisebb részben szenteket ábrázol. Marcali településrészén, Horvátkúton is a közigazgatási határokon belül számos kőkereszt található. Egy részük a lakóházak mellett, másik részük a szőlőhegyi utak, és az azóta már nem létező épületek helyét jelölve áll. Állíttatóik valamilyen fogadalom, engesztelés, megemlékezés vagy természeti csapások elkerülése céljából rendelték meg azokat.

A bal oldali kőkereszt a Hegyháton, a szőlőhegyi út nyugati oldalán állt. A keszthelyi Polatsek Máté (1824–1900) kőfaragó készítette, így mindenképpen a 19. század utolsó harmadára datálható. A kőkereszt eklektikus, részletgazdag stílusjegyeket hordozott az elmúlt évekig, amikor vandál kezek ezt is ledöntötték. Az évtizedek időjárási körülményei miatt pedig mára már a felirata sem olvasható, így jelenleg az állíttató személye nem ismert.

A jobb oldali, ún. Bájhober-keresztet 1920 körül Bájhober Györgyné az első világháborúban hősi halált halt fia, Bájhober István (1886–1917) emlékére a Hegyháton lévő mai Kocsis-birtok határán állíttatta fel. A helyiek „Pali Gyura” keresztnek hívták a vaskerítéssel körbevett, a települést Marcalival összekötő hegyi út mellett álló, neoromán stílusú emlékhelyet. Ez a kőkereszt Kutasi Imre (1874–1933) kőfaragó keszthelyi műhelyében készült. A 20. század utolsó harmadában már ledöntve feküdt, a növényzet pedig befedte. A felirata mára teljesen lekopott, egyes elemei, mint a szobrok és a kereszt már megsemmisültek.

A kőtár létrehozásával – a Bájhober-emlékhely önkéntes munkával való 2021-es felújítását követően – a helyben található épített örökség további védelmére és a helyi szakrális értékeinkre szeretnénk felhívni a figyelmet.

A kőtár felépítésében részt vettek önkéntesek:

Dr. Mészáros Géza, Nemes János, Nemes Jánosné, Huszár Mihály, Bogdán János, Horváth Béla, Ágoston Zoltán, Péter László, Boldog Imre, Balatincz Tamás, Vida Szilárd

Támogatta a marcali GAMESZ.

2022. augusztus 20.